

Tuomareiden uutiskirje 8

Tervehdys tuomarit ja päätuomarit!

Vuosi 2020 alkaa olla loppuillaan ja ansaitut ja odotetut joululomat ovat aivan kohta edessä, ainakin joillain, toivottavasti. Jos aika meinaa käydä vapailla pitkäksi koronarajoitusten edelleen haitatessa harrastamista, voi ajan kuluksi vaikkapa lukaista tämän uutiskirjeen.

Uutiskirjeessä ehkä ensimmäistä kertaa kirjeen historiassa vierailevana kynäilijänä on ollut Hannu Väliahde, joka kirjoitti meille kisakuulumisia loka-marraskuun vaihteessa pidetyistä Oulun SM-kisoista. Kiitokset Hannulle kirjoituksesta! Jos jollakulla tämän poikkeuksellisen tapahtuman innoittamana herää halu toimia seuraavan uutiskirjeen vierailijakynänä, otamme ehdotuksia ilomielin vastaan.

Tästä uutiskirjeestä pääsette lukemaan kisakuulumisia myös Junioreiden SM-kisoista Espoosta, tiedotteita kansallisten sääntöjen muutoksista, jotka tulevat voimaan 2021 alusta sekä kansainvälisten sääntöjen pienistä tarkennuksista, jotka astuivat voimaan 1.10.2020. Kirjeeseen on laadittu myös kooste kesän ja syksyn aikana toteutetun tuomaritoimintakyselyn tuloksista ja lopuksi on vielä ennakkotietoa tuomarikoulutuksen uudistumisesta.

Alkavalla kaksivuotiskaudella tuomarineuvoston jäsenten lukumäärä kasvaa seitsemään Henri Kokkilan aloittaessa uutena jäsenenä 1.1.2021. Onnea Henrille ja tervetuloa mukaan! Tuomarineuvostossa jatkavat myös ensi vuonna entuudestaan tutut ”pojat” Pyry, Niko, Jouni, Jorma ja Pentti. Tuomarineuvoston puheenjohtajana toimii ensi vuoden alusta lähtien allekirjoittanut.

Kiitos kaikille tuomareille sekä tuomarineuvoston jäsenille kuluneesta vuodesta ja mukavaa joulua tasapuolisesti 😊

Tuomarineuvoston puolesta,

Mari Jakonen

Kuulumisia syksyn halli-SM -kisoista

Junioreiden SM, Espoo 24.-25.10.2020

Hood päätti hakea Junioreiden Halli-SM-kisoja uudelleen täksi syksyksi, sillä Hoodille keväällä myönnetyt kisat jouduttiin koronatilanteen vuoksi perumaan kisoja edeltävällä viikolla. Syksyn koronatilanne kuitenkin vaikutti kisojen järjestelyihin monella tavalla. Ensinnäkin kisat jouduttiin jakamaan kahdelle päivälle, jotta ahtaaseen halliin tuleva väkimäärä saatiin pidettyä edes jotakuinkin turvallisena. Tästä syystä keväälle aiottu ”pitkän kaavan” mukaan ammuttava joukkuekisa jouduttiin jättämään kokonaan pois. Myös huoltajien määrä per ampuja oli samasta syystä rajoitettu yhteen.

Ilmeisesti juuri koronatilanteen vuoksi ampujien määrä oli lauantaina 19 ampujaa ja sunnuntaina vain 14 ampujaa. Kilpailijoiden pieni määrä mahdollisti turvallisuuden säilyttämisen hallissa, joka täydellä, noin 70 ampujan määrällä on vähintäänkin ahdas. Pienen ampujamäärän vuoksi pärjättiin päätuomarin lisäksi vain kahdella kenttätuomarilla ilman että kisa kävi kellekään liian raskaaksi. Kaksi kenttätuomaria on kahteen suuntaan ammuttavassa Tuulimäen hallissa minimi. Muutoin päätuomari joutuu viivalle ja sitä pitää viimeiseen asti välttää varsinkin SM-kisoissa. Koronatilanne vaikeutti myös tuomareiden saamista. Onneksi saimme vahvistusta litistä: Santeri lupautui päätuomariksi ja Eero tuli mukaan kenttätuomariksi. Päätuomari joutui lopulta hyvin harvoin tuuraaman kenttätuomareita taukojen vuoksi.

Lauantai ammuttiin kahdessa vuorossa ja sunnuntai yhdessä. Siten saatiin viivalle tilaa 1,4 metriä per ampuja. Se oli tarpeen, sillä maskin käyttö ei oikein onnistu ampuessa – jänne pyyhkäisee sen mukanaan ensimmäisellä laukauksella. Kaikkeaa muuta paikalla ollutta väkeä ohjeistettiin käyttämään maskeja. Niitä sekä käsidesiä oli tarjolla järjestäjän puolesta. Ammunta sujui todella nopeasti kumpanakin päivänä. Nuorisolla selvästikään ei ole vaikeuksia Scorekeeperin käytössä ja ammunta-ajastakin jäi tyyppillisesti käyttämättä ainakin 20 sekuntia per kierros. Molempina päivinä kisa oli kaikinensa ohi viiteen mennessä.

Junnukisoissa tuomarin rooliin kuuluu sääntöjen tulkinnan lisäksi myös ampujien opastaminen sääntöjen mukaan toimimisessa. Monella ampujalla kyse voi olla ensimmäisestä kisasta ja useimmille kisat eivät vielä ole rutiinijuttu. Monesti joutuu ohjeistamaan ihan perusasioissa, minkä vuoksi harjoitusammunnan aikana on syytä olla tarkkana. Eräällä ampujalla oli käytössä samaan aikaan kaksia erilaisia nuolia, vaikka hänellä olisi ollut täysi sarja molempia. Toinen merkkasi osumia punaisella kynällä ja häneltä jouduttiin tiedustelemaan, löytyykö häneltä jotain muuta väriä tulokortin täyttämiseen, sillä punainen kynä on varattu tuomarin käyttöön. Ammunnan aikana jouduttiin korjailemaan kahden samaan spottiin ammutun nuolen merkintää tulokortteihin. Oli ymmärretty, että toinen osumista menee missiksi, mutta oli jätetty suurempi jäljelle. Se aiheutti hämminkiä vielä ottelun loppuessa. Scorekeeper näytti eri ampujaa voittajaksi, kuin mitä paperien kortti antoi ymmärtää. Se johtui siitä, että vaikka osuma-arvo oli korjattu, sarjan summa oli korjaamatta. Myös settipisteiden käyttö otteluissa oli kokemattomimmille ampujille outoa. Olisi hyvä, jos seuroissa kerrattaisiin junnujen kanssa oleelliset sääntöjen kohdat ja poikkeustilanteiden käsittely ennen kisaa.

Sääntömuutokset

Kansalliset säännöt

Kansallisiin sääntöihin on vuoden 2021 alusta lukien tulossa kaksi uutta sääntöä. Nämä uudet säännöt päivitetään kansallisiin sääntöihin vuoden alussa. Jatkossa kansallisten sääntöjen päivitykset julkaistaan kahdesti vuodessa, keväisin 1.4. ja syksyisin 1.9.

1. Maastojousiammunnassa pääsee jatkossa kilpailemaan myös luokassa avoin talja (AT).

2. 3D -sisäkilpailut

3D-sisäkilpailujen säännöt ovat samat kuin ulkona ammuttavissa kisoissa seuraavin poikkeuksin:

- Valkoista paalua ei käytetä sisällä. Junioriluokat ja harrastajaluokat ampuvat seuraavaksi lähimmältä paalulta.
- Kilpailunjärjestäjän on kiinnitettävä erityistä huomiota radan rakenteeseen ja turvallisuuteen. Maalien taakse ja sivuille on sijoitettava riittävä määrä taustapakkoja ja turvaverkkoja niin, että nuolet eivät pääse vahingossa kimpoamaan kilpailijoihin tai yleisöön. Yleisölle on varattava turvallinen alue riittävän etäältä ampujien odotusalueen takaa.
- Kilpailijat ampuvat samalta viivalta. Ammunnanjohtaja ohjaa ammuntaa. Sisäkilpailussa käytetään tauluammunnan tapaan 10 sekunnin valmistautumisaikaa turvallisuussyistä.
- Maalit on merkittävä niin, että ampujat eivät pysty arvioimaan etäisyyksiä merkintöjen perusteella.
- Kilpailussa on oltava vähintään kaksi tuomaria, joista toisella tulee olla päätuomarin pätevyys. Kaikilla tuomareilla on oltava myös maastotuomarin lisenssi.
- Kilpailunjärjestäjä voi halutessaan järjestää sisäkisoissa finaalit. Asiasta on mainittava kilpailukutsussa.
- Jos finaalit järjestetään, ne ammutaan seuraavasti:
 - Finaaleihin pääsee mukaan enintään sarjan kahdeksan parasta ampujaa. Jos sarjassa on vähemmän kuin 8 ampujaa, pääsee alkukilpailun 4 parasta finaalikierroksille. Jos ampujia on vähemmän kuin 4, ei finaalieja ammuta, vaan sijoitukset ratkaistaan alkukilpailun tuloksilla.
 - Kahdeksan ampujan kierrokselta neljä parasta pääsee seuraavalle kierrokselle. Neljän ampujan kierrokselta kaksi parasta pääsee kultaotteluun.
 - Ampujat sijoitellaan viivalle niin, että alkukilpailussa eniten pisteitä saanut aloittaa ensimmäisellä finaalikierroksella reunimmaisena vasemmalta, toiseksi eniten toisena vasemmalta ja niin edelleen. Vähiten alkukilpailussa pisteitä saanut aloittaa finaalikierrokset reunimmaisena oikealta. Ampujien aloitusjärjestys määrätään samaan tapaan jokaisen finaalikierroksen alussa.
 - Kullakin finaalikierroksella kukin ampuja ampuu yhden nuolen ja maali vaihtuu jokaisen nuolen jälkeen niin, että kaikki ampuvat kierroksen aikana jokaiseen maaliin. Ammunta-aikaa yhden nuolen ampumiseen on 60 sekuntia.

- Kaikki ampujat ampuvat yhtä aikaa. Ampujat eivät käy tauluilla finaalikierrosten aikana. Pisteidenlaskusta huolehtivat kilpailun tuomarit tai tuomareiden erikseen määräämät henkilöt. Ampujien nuolet tuodaan pisteenlaskun jälkeen takaisin ampujille.
- Finaalikierroksen pisteet lasketaan kumulatiivisesti yhteen. Jos kierroksen päätteeksi kahdella tai useammalla ampujalla on yhtä paljon pisteitä, ratkaistaan seuraavalle kierrokselle pääsy, tai kultaottelussa voittaja, uusintanuolella.
- Uusintanuolet ammutaan tuomarin valitsemaan ja kentälle sijoittamaan suuren kokoluokan maaliin.
- Lopulliset sijoitukset määräytyvät alkukilpailun tuloksen (tasapisteissä 11- ja 10-osumien määrän mukaan) perusteella niille ampujille, jotka eivät ole päässeet finaalikierroksille mukaan. Finaalikierroksilla ampuneiden lopulliset sijoitukset määräytyvät finaalikierrosten kumulatiivisten pisteiden, tarvittaessa uusintanuolen, mukaan.

WA:n säännöt

WA:n sääntöihin oli 1.10.2020 päivityksessä tullut vain kaksi tarkennusta.

Kirjaan 2, kohtaan 5.5.1.3 (maailmanennätykset, mixed team ja joukkue):

Jos parikilpailussa kaksi saman sukupuolen edustajaa ampuu saman pistemäärän alkukilpailussa, julistetaan maailmanennätyksen haltijaksi se, jolla on enemmän kympejä ja äksiä. Jos kymppien ja äksien määrä on sama, julistetaan molemmat ennätysten haltijoiksi yhdessä toisen sukupuolen kilpailijan kanssa.

Jos joukkuekilpailussa alkukilpailussa ampuu neljä saman maan edustajaa (miestä tai naista) ja joukkueen kolmanneksi ja neljänneksi parhaalla on sama pistemäärä, julistetaan maailmanennätyksen haltijaksi sille, jolla on enemmän kympejä ja äksiä. Jos näillä ampujilla on sama määrä kympejä ja äksiä, heidät molemmat julistetaan maailmanennätyksen haltijoiksi yhdessä joukkueen kahden muun ampujan kanssa.

Kirjaan 3, kohtaan 11.4.2.1 (ampujan välineet, vaistojousi), lisätty jännettä koskeva tarkennus:

Keskipunoksen päättymiskohta ei saa olla ampujan näkökentässä täydessä vedossa.

Tällä hetkellä WA-sääntöjen suomennoksessa asia on ilmaistu aiemman version mukaisesti ”Mikään punos ei saa päättyä ampujan näkökenttään jousen ollessa täydessä vedossa”, joten tästä ei varsinaisesti aiheudu muutosta.

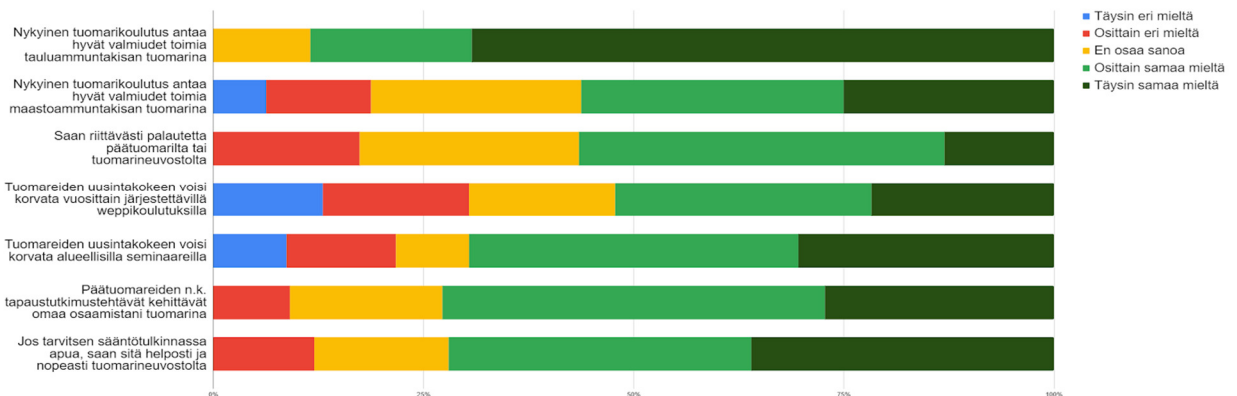
Kooste tuomarikyselyn tuloksista

Kysely suoritettiin nettilomakkeella syksyn aikana. Vastauksia saatiin yhteensä 36 ja vastaajina oli sekä tuoreita tuomareita, konkareita että muuten kilpailutoiminnassa mukana olevia, eli varsin hyvä otanta kilpailujen toteuttajista. Kiitos kaikille vastanneille.

Vastaajista merkittävä osa arvioi nykyisen tuomarikoulutuksen antavan hyvät valmiudet tuomarointiin tauluammuntakilpailussa mutta selkeästi heikommät edellytykset toimimiseen maastoammuntakilpailussa. Maastoammuntaa koskevaa materiaalia on toki koulutuksessa vähän ja todennäköisesti osa maasto-osuuden suorittajista on vähemmän maastossa toimineita.

Palautteen saamisen suhteen arviot olivat kahtalaisia. Tuomarikoulutusten ja uusintakokeiden toteutustapaan saimme hyviä kommentteja ja ehdotuksia. Näihin asioihin onkin tulossa mielenkiintoisia uusia juttuja jo tulevan kevään aikana.

Väittämät



Kysyimme myös, minkälaiset tapahtumat ovat aiheuttaneet tuomareille ongelmia kilpailuissa. Useassa vastauksessa nostettiin esille yleinen sääntötuntemus, esimerkiksi liittyen tauluihin ja niiden asetteluun, tuloskortin täyttöön, tauluryhmän toimintaan ja välinerikkoihin.

Joitakin huomioita oli myös tuomareiden toiminnasta kentällä, esimerkiksi kuinka toimitaan kilpailijoiden kanssa ja kuinka arvioidaan vaarallinen tekniikka. Juniorikisojen järjestelyt sarjojen, niiden yhdistelyn ja käytettävien taulujen suhteen saivat myös hyviä kommentteja.

Kyselyn tuloksia tullaan käyttämään hyväksi tulevissa koulutuksissa ja seminaareissa.

Tuomarikoulutus uudistuu

Tuomarikoulutusten uudistamisen tarvetta alettiin pohtia keväällä 2020 osittain koronan takia ja osittain siksi, että tuomarikoulutuksiin on ollut viime vuosina vähänlaisesti tulijoita. Aktiivisesti toimivista tuomareista on kuitenkin paikoitellen pulaa, kuten edellisessä uutiskirjeessä jo todettiin. Kouluttajien ja koulutettavien aikataulujen ja välimatkojen yhteensovittaminen on ollut toisinaan haastavaa, minkä takia koulutuksia on jouduttu välillä perumaan.

Tuomarikyselyn tiivistelmässä tauluammuntatuomarit ovat olleet pääsääntöisesti tyytyväisempiä koulutuksen antamiin valmiuksiin toimia kentällä kuin maastotuomarit. Maastotuomareiden osiot koulutuksissa ovatkin olleet hyvin lyhyitä, eikä asioihin ole pystytty paneutumaan niin paljon kuin kouluttajillakin olisi halua ollut opettaa. Kouluttajien keskuudessa on koulutuspäivät myös tauluammuntatuomareiden osalta koettu liian lyhyiksi ja liian tiiviiksi asian laajuuteen nähden.

Jatkossa tuomarikoulutusten teoriaosuudet järjestetään nettikoulutuksina Zoomin välityksellä. Koulutukset nauhoitetaan ja julkaistaan SJALin sivuilla, jotta koulutuksia voi käyttää kertausmateriaalina ja kuunnella omaan tahtiin tarvittaessa. Teoriaosuuksiin sisältyy luentoja ja tehtäviä, joita pohditaan yhdessä koulutusten aikana. Ennakkotehtävien tekemistä koulutuksiin osallistuvilta ei enää jatkossa vaadita, vaan ne korvautuvat koulutuksiin sisältyvillä tehtävillä. Teoriaosuuksien lisäksi järjestetään alueellisesti lähiseminaareja, joissa harjoitellaan käytännön toimintaa ja sääntöjen tulkintaa vaativammilla tapaustutkimustehtävillä. Lähiseminaarien päätteeksi uusille tuomarikokelaille järjestetään perinteinen paperitentti, jonka läpäiseminen vaaditaan tuomarilisenssin saamiseksi, kuten ennenkin. Paperitentti pidetään jatkossa mukana siksi, että kentällä tuomarin täytyy pääosin itsenäisesti kyetä tekemään ratkaisuja joskus nopeastikin ja perussääntöjen täytyy sen takia olla tuomarilla hyvin hallussa.

Teoriakoulutukset on suunniteltu pidettäväksi maalis-huhtikuussa 2021 arki-iltaisain parin tunnin sessioina noin viikon välein. Maastotuomareiden ja tauluammuntatuomareiden teoriakoulutuksia pidetään ainakin osittain rinnakkain, mutta ei päällekkäin, jotta kaikki halukkaat pääsevät osallistumaan molempiin. Maastotuomarikoulutuksen teoriaosuuteen saadaan näin laajennusta. Maastotuomareille on alustavasti suunniteltu lähiseminaaripäivä järjestettäväksi Etelä-Suomessa touko-kesäkuussa. Tauluammuntatuomareiden lähiseminaaripäiviä pidetään alueittain tarpeen mukaan myös touko-kesäkuussa.

Tuomareille suunnattujen koulutusten lisäksi järjestetään omat 1-2 tunnin koulutukset kilpailunjärjestäjille ja kilpailijoille. Näissä koulutuksissa paneudutaan kummankin ryhmän kannalta olennaisimpiin sääntökohtiin. Kilpailunjärjestäjien koulutuksessa pääpaino on radan rakenteeseen liittyvissä säännöissä ja käytännöissä, joita nykyisessä, erillisessä kilpailunjärjestäjien koulutuksessa ei käydä läpi. Kilpailijoille suunnatussa koulutuksessa tarkastellaan kilpailijan oikeuksia ja velvollisuuksia kilpailijan näkökulmasta.

Voimassaolevien SJALin tuomarisääntöjen mukaan tuomarilisenssit ovat voimassa kaksi vuotta kerrallaan. Tuomarilisenssin uusimisen ehtona on, että uusija on läpäissyt uusintatentin ja lisäksi osallistunut tuomarikoulutukseen edellisten neljän vuoden aikana tai toiminut vähintään kerran vuodessa tuomarina kisoissa. Meillä on jonkin verran sellaisia

tuomareita listoilla, joiden koulutukseen osallistumisesta on jo neljä vuotta, ja jotka eivät ole toimineet tuomarina kisoissa, mutta ovat kuitenkin läpäisseet uusintatentit. Kehotamme tällaisia henkilöitä osallistumaan kevään koulutuksiin ja seminaareihin, jos aikeissa on jatkaa lissenssien voimassaoloa vielä 30.6.2022 jälkeenkin.

Kaikkiin koulutuksiin ovat tervetulleita tuomariksi aikovien ja lissenssin uusintaa harkitsevien tuomareiden lisäksi kaikki muutkin tuomarit ja päätuomarit kertaamaan, keskustelemaan ja kertomaan tosielämän kokemuksista.